Κότσης Γεώ ργιος, Ιατρός ΩΡΛ, Αθήνα

Ο PAF είναι ένας φωσφολιπιδικός χημικός μεσολαβητής της αλλεργικής ρινίτιδας και έχει βρεθεί να υπάρχει σε αφθονία στις ρινικές εκπλύσεις ασθενών με αλλεργική ρινίτιδα, μετά από δοκιμασία πρόκλησης ρινιτικών συμπτωμάτων με εισπνοή αλλεργιογόνου. Επιπλέον οι ανταγωνιστές των υποδοχέων PAF εξασθενούν την αύξηση της ρινικής αντίστασης και τη διαπερατότητα των αγγείων του ρινικού βλεννογόνου των ινδικών χιριδίων [1].

Ο Ενεργοποιητικός Παράγοντας των Αιμοπεταλίων συμμετέχει επίσης στην αναφυλαξία και τις χρόνιες φλεγμονώδεις διαταραχές, όπως το βρογχικό άσθμα και η κνίδωση. Ο PAF μπορεί και δρα άμεσα ως χημειοτακτικός παράγοντας και έμμεσα μέσω της απελευθέρωσης άλλων παραγόντων της φλεγμονής. Εκτός από τη γνωστή του δυνατότητα να ενεργοποιεί τα αιμοπετάλια, ο PAF επηρεάζει άλλα κύτταρα της ανοσίας καθι της φλεγμονής που λειτουργούν στο άσθμα και τα οποία μπορεί να είναι σημαντικά για την παθογένεια της νόσου.

Επιπλέον, η χορήγηση του PAF μπορεί να μιμηθεί μερικές από τις ανωμαλίες που παρατηρούνται στο άσθμα, περιλαμβανομένου του βρογχόσπασμου, της βρογχικής υπεραντιδραστικότητας, της διαταραχής της ανταλλαγής των αερίων, που μπορεί να γίνονται με τη μεσολάβηση λευκοτριενίων, δρώντας ως δευτεροπαθείς χημικοί μεσολαβητές μερικών PAF αποτελεσμάτων [2].

Οι ειδικοί ανταγωνιστές του PAF εξασθενούν τη βιοδραστηριότητα των ανταγωνιστών των υποδοχέων του PAF και της ανασυνδυασμένης ακετυλυδρολάσης του PAF) συνέβαλαν στην καλύτερη κατανόησή μας του ρόλου τους στη ρινίτιδα και το άσθμα, χωρίς όμως να εμφανίζουν κάποια θεραπευτική δυνατότητα για το άσθμα., λόγω ελλείψεως αποτελεσμάτων [3].

Ως αλλεργική ρινίτιδα έχει οριστεί η ετερογενής διαταραχή που είναι επακόλουθο της μεσολάβησης IgE ανοσοσφαιρινών και σχετίζεται με φλεγμονή του ρινικού βλεννογόνου ποικίλης έντασης. Μετά τη γεφύρωση του αλλεργιογόνου με δύο μόρια IgE επάνω στην επιφάνεια των μαστοκυττάρων πυροδοτούνται δύο φάσεις της αλλεργικής αντίδρασης, η

πρώιμη και όψιμη. Και στις δύο αυτές φάσεις της αλλεργικής αντίδρασης παράγονται χημικοί μεσολαβητές. Στην πρωιμη φάση οι μεσολαβητές παράγονται από τα μαστοκύτταρα και σ' αυτούς εκτός από την ισταμίνη και τους λοιπούς χημικούς μεσολαβητές παράγεται και ο παράγοντας ενεργοποίησης των αιμοπεταλίων (Platelet Activating Factor, PAF), ο οποίος μαζί με τα λευκοτριένια και την ιντερλευκίνη 5 δρουν ως χημειοτακτικοί παράγοντες .

Κατά τη όψιμη φάση της αλλεργικής αντίδρασης στην οποία συμμετέχουν τα κύτταρα της φλεγμονής ηωσινόφιλα, βασεόφιλα, μονοκύτταρα και λεμφοκύτταρα, τα ηωσινόφιλα και τα μονοκύτταρα παράγουν και PAF μεταξύ των άλλων χημικών μεσολαβητών της αλλεργικής φλεγμονής. Το γεγονός ότι, χορηγώντας ένα αντιισταμινικό της δεύτερης γενιάς σε πολλές περιπτώσεις δεν υποχωρούν τα συμπτώματα και ιδίως το μπούκωμα της μύτης, οδήγησε στην επινόηση και άλλων αντιαλλεργικών φαρμάκων όπως τα αντιλευκοτριαινικά και η ρουπαταδίνη.

Βιβλιογραφία

1. Shirasaki H, Seki N, Kikuchi M, Kanaizumi E, Watanabe K, Konno N, Himi T. Expression and localization of platelet-activating factor receptor in human nasal mucosa. Ann Allergy Asthma Immunol. 2005 Aug;95(2):190-6.

2. Kasperska-Zajac A, Brzoza Z, Rogala B. Platelet activating factor as a mediator and therapeutic approach in bronchial asthma. Inflammation. 2008 Apr;31(2):112-20. Epub 2008 Jan 12.

3. Kasperska-Zajac A, Brzoza Z, Rogala B. Platelet-activating factor (PAF): a review of its role in asthma and clinical efficacy of PAF antagonists in the disease therapy. Recent Pat Inflamm Allergy Drug Discov. 2008;2(1):72-6.

4.Alfaro V. Role of histamine and platelet-activating factor in allergic rhinitis. J Physiol Biochem. 2004 Jun;60(2):101-11.